

Marzena Glodek

**ITALIA W ZWIERCIADLE
LE SONGE DU VIEIL PÈLERIN
FILIPA DE MÉZIÈRES**

Le Songe du Vieil Pèlerin (*Sen Starego Pielgrzyma*) jest najważniejszym dziełem Filipa de Mézières (1327-1405) zaufanego doradcy i przyjaciela króla Cypru Piotra I i króla Francji Karola V oraz papieży Urbana V i Grzegorza XI¹. Pisany w latach 1386-1389 *Le Songe* wzbogacają osobiste doświadczenia autora zdobyte w jego licznych publicznych rolach: męża stanu, żołnierza, moralisty, wreszcie autora utopijnych koncepcji politycznych². Sam traktat w literaturze średniowiecznej można zakwalifikować do tak zwanych „ramowych typów” snu i pielgrzymki³ zawierających wielkie nagromadzenie alegorii. Do grona alegorycznych istot występujących w tekście, autor wprowadził samego siebie pod symbolicznym imieniem Starego Pielgrzyma *Ardant Desir* (Żarliwe Pragnienie). Pełni on w traktacie rolę przewodnika orszaku alegorycznych postaci, z którymi pielgrzymuje po całym znanym XIV-wiecznemu intelektualistom świata, aby zbadać, jak ludzie spożytkowali dane im przez Stwórcę *besant d'ame* (duchowe zalety)⁴.

Pierwszą księgę *Snu Starego Pielgrzyma* De Mézières poświęcił dokładnej analizie sytuacji w poszczególnych krajach, w większości znanych mu z własnych dyplomatycznych podróży⁵.

Rozległa alegoria, jak nazwała dzieło De Mézièresa amerykańska badaczka D. M. Bell⁶, swoją treścią wykracza poza rozważania czysto polityczne, ogarniając wszystkie dziedziny ludzkiej aktywności w późnym średniowieczu. Omawianym wydarzeniom Filip de Mézières nadał w swoim traktacie moralny wymiar, podporządkowując utwór wymogom modnej literackiej konwencji, chciał bowiem, aby za pośrednictwem formy odpowiadającej gustom epoki skłonić czytelnika do refleksji nad moralnym i politycznym rozprzężeniem ówczesnej Europy. Polityka i moral-